

Norges Fiskarlag

Regulering av fisket etter vassild i 2026

Det vises til vårt brev datert 11. september d.å. med innspill til reguleringer av fiskeriene i torske- og rekesektoren i 2026. Som varslet i brevet vil vi med dette gi innspill til reguleringen av fisket etter vassild i 2026.

Kvotefastsettelse

Fiskebåt viser til at ICES har anbefalt en totalkvote på 16.640 tonn for 2026, noe som innebærer en reduksjon på 92 tonn sammenlignet med kvoterådet for i år. Fiskebåt legger til grunn at kvoterådet følges. Kvoterådet omfatter områdene både nord og sør for 62°N i norsk økonomisk sone, og Fiskebåt antar at det på nytt vil bli foreslått å sette av kvote til dekning av bifangst av vassild sør for 62°N. Praksisen for å beregne og fastsette avsetningen har variert de siste årene. I årets regulering ble det avsatt 6.144 tonn, som tilsvarer gjennomsnittlig seddelført bifangst av vassild og strømsild i årene 2021-2024, fratrasket 10% for å ta høyde for at 10% av fangstene kan ha bestått av strømsild.

Fiskebåt har i flere år påpekt at det er en vesentlig svakhet med rådgivningen på vassild at kvoterådene i stor grad bestemmes av toktindeksen fra Egga Sør-toktet som kun dekker et avgrenset område nord for 62°N. Metodikken forutsetter at andelen av bestanden av vassild utenfor toktets dekningsområde er konstant. Denne forutsetningen har ikke faglig grunnlag og harmonerer dårlig med utviklingen i retning av økende bifangst av vassild sør for 62°N. Fiskebåt mener derfor prinsipielt at det ikke bør settes av kvote til bifangst sør for 62°N inntil man får på plass en bestandsovervåkning for dette området.

Subsidiært, for det tilfelle at direktoratet velger å avsette et kvantum mener Fiskebåt at metoden som ble lagt til grunn for årets regulering ikke kan videreføres. Det vises i den sammenheng til at det med virkning fra i år ble innført nye bifangstbegrensninger sør for 62°N. I fisket med småmasket trål er det nå kun anledning til å ha inntil 35% samlet bifangst av vassild og strømsild i vekt i de enkelte fangster og ved landing. Tiltaket har resultert i at bifangstandelen har blitt kraftig redusert. I 2024 ble det seddelført mer enn 12.320 tonn vassild/strømsild sør for 62°N mens det per 25. september i år var registrert 5.791 tonn av slik bifangst. Fiskebåt legger til grunn at dette kvantumet skal reduseres med 10% for å trekke ut strømsildandelen, slik at bifangsten av vassild så langt er 5.212 tonn. Årets avsetning har dermed vært høyere enn nødvendig. Om samme metode legges til grunn for neste år vil avsetningen bli enda høyere. Samtidig er det grunn til å forvente ytterligere reduksjon i bifangsten til neste år som følge av forventet kvotereduksjon og redusert aktivitet i fiskeriene etter kolmule og øyepål, hvor det meste av bifangsten av vassild og strømsild normalt tas. Fiskebåt mener på denne bakgrunn at en avsetning uansett må settes lavere enn i år, slik at en økt andel av kvoterådet fordeles til direktefisket nord for 62°N.

Kvotebytteordning

Fiskebåt viser til at det har vært innført toårige kvotebytteordninger for henholdsvis 2022/2023 og 2024/2025. Ordningene har gitt positive bidrag til å øke lønnsomheten i fisket og redusere klimautslipp. Det har vært meldt inn fem fartøypar i ordningen for 2024/2025. En mulig forklaring på at oppslutningen om ordningen har vært begrenset kan være at det var godt kjent i næringen at ICES skulle gjennomføre en metoderevisjon i 2024 og at dette kunne resultere i et nytt kvoteråd for 2025. Det kan innvendes at den samme usikkerheten også vil gjøre seg

gjeldende om det etableres en ny kvotebytteordning for 2026 og 2027 siden kvoterådet for 2027 ikke foreligger enda. Så lenge rederiene er innforstått med at kvoterammen kan bli vesentlig endret mellom årene og tar høyde for dette når avtaler inngås bør imidlertid ikke dette være et avgjørende argument mot å etablere en ny ordning. Fiskebåt anbefaler derfor at det etableres en ny kvotebytteordning for 2026 og 2027, med samme vilkår som i gjeldende ordning.

Fartøykvoteregulering

Forutsatt at det innføres en ny kvotebytteordning anbefaler Fiskebåt at fisket reguleres med fartøykvoter uten overregulering. Dersom det likevel ikke innføres en kvotebytteordning vil det være behov for å legge inn en overregulering. Fiskebåt forventer at næringen blir hørt om størrelsen på neste års fartøykvote/maksimalkvote når størrelsen på den disponible kvote til direktefisket er avklart.

Overfiske – behov for kvotefleksibilitet

Det har i mange år vært en utfordring at fartøy som deltar i direktefisket etter vassild fisker utover fartøy- og maksimumkvotene. Verdien av fangst utover kvote inndras av salgslagene og fisket belastes totalkvoten og dermed neste års disponible kvote. Overfisket rammer på den måten alle i gruppen.

Tall fra Fiskeridirektoratet per 24. september då. viser at fartøy med vassildtillatelse samlet har fisket 624 tonn vassild utover maksimumkvoten. Fiskebåt mener det er svært uheldig at en så stor andel av den totale fangstverdien inndras, og mener det er behov for å finne løsninger som sikrer at overfisket belastes det enkelte fartøy og ikke gruppen som helhet. Et nærliggende tiltak for å redusere problemet vil være å innføre kvotefleksibilitet på fartøynivå. Fiskebåt har etterlyst dette i en årrekke og ber på nytt om at det kommer på plass. Det vises i den sammenheng til at det nye kvoteregisteret nå er operativt og at kvotefleksibilitetsordningen har blitt utvidet til å gjelde på fartøynivå i fisket etter torsk nord for 62°N. Det bør da være en håndterlig oppgave å innføre samme ordning for vassildfisket som kun omfatter 30 tillatelser. Vi kan heller ikke se at etablering av en ny kvotebytteordning skal være til hinder for dette.

Områdestengningen på Trænadjupet

Fiskebåt viser til at et område på Trænadjupet har vært stengt for vassildfiske i perioden 25. februar – 31. mars. Stengningen har blitt fastsatt i de årlige reguleringsforskriftene siden 2019. Da stengningen ble opprettet var dette begrunnet med at fangster i områder gjennomgående inneholdt bifangst av hyse, sei og uer utover grensene for RTC-stengning. Det er tvilsomt om disse utfordringene lenger er aktuelle. Det vises i den sammenheng til at utfordringene med bifangstinnblanding i vassildfisket har blitt mindre og at det de siste årene ikke har vært noen RTC-stengninger. Fiskebåt er også kjent med at et fartøy fisket innenfor det stengte området i år, og at fangstprøvene viste at lav bifangstinnblanding.

Den forhåndsfastsatte stengningen er omfattende både areal- og tidsmessig, og gjør det vanskeligere å avvile fisket i mars. Det har vært åpning for å fiske i det stengte området dersom fartøyet har inspektør om bord, men Fiskebåt erfarer at det i flere tilfeller har vært vanskelig å få til dette på grunn av mangel på tilgjengelige inspektører. På bakgrunn av den tid som er gått siden stengningen ble innført og positive utviklingen som har vært med hensyn til bifangstinnblanding anmoder Fiskebåt om at den forhåndsfastsatte stengningen ikke videreføres i 2026. Så får man heller foreta stengninger i medhold av RTC-regimet dersom det viser seg å være nødvendig.

Bifangstbegrensninger sør for 62°N

Fiskebåt anbefaler at bifangstbegrensningene for vassild og strømsild sør for 62°N videreføres i 2026, og at reglene tas opp til evaluering på et senere tidspunkt.

Vennlig hilsen
FISKEBÅT

Jan Ivar Maråk

Sturla Roald

Kopi: Fiskeridirektoratet

Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten underskrift.